

hele Europa over fra meget konservativ Side betragter som Noget, der er i sin Orden, og som kan tiltræbes. Jeg beder det ærede Medlem sætte sig ind i de Forhandlinger, der have været førte i Tyskland, og de Udtalelser, der ere fremkomne der, endog fra Regeringens Side, om Spørgsmaalet om Produktionsforeninger og Statshjælp til disse. Han vil da se, at det er et Forslag, som ikke i fjerneste Maade har det Ringeste med Socialismen at gjøre, selv om Socialdemokraterne anerkjende Rigtigheden af dette Princip. Jeg vil sige, at den rigtigste Maade at bekæmpe et Onde paa ikke er den at ville ignorere det eller protestere imod det eller, som man siger, rydde det op med Nøde, thi denne Rydden op med Nøde ere vi ikke Herrer over. Men den rigtigste Maade er, at man paa de Punkter, hvor en forkert Anskuelse indeholder berettigede Forbringinger, kommer disse imøde. Det er da fuldstændig ligegyldigt, om et saadant Forslag fra Først af kan siges at have sin Oprindelse fra den ene eller fra den anden Side; det er ligegyldigt, hvorfra et Forslag kommer. Hovedsagen er, hvorledes det er. Jeg siger, at Forslaget om Statshjælp i og for sig ikke har det aller Mindste med Socialismen at gjøre, ikke blot ikke ifølge Socialdemokraternes nuværende Opfattelse, men heller ikke i Principet. Socialdemokraternes Princip er noget ganske Andet end Principet om Statshjælp. Statshjælp har været ydet til alle Læder og under mange Former, den maa bestandig ydes og ydes den Dag i Dag. Hvor mange Millioner ydes der ikke i Statshjælp til Andre, men saa snart der er Tale om Statshjælp til Trængende, er man bange for, at der er noget Socialistisk i det, da siger man: Her er Socialdemokraterne, nu ville de dele, men det er en fuldstændig Misforstaaelse. Derksom det ærede Medlem vilde sige, at vi overhovedet ved dette Forslag maaske vilde tildele Staten en Rolle og en Magt, som den ikke kunde have, og at han i det Hele maatte være utilfreds med, at vi overhovedet vilde have Staten blandet ind i dette, da kunde man ganske vist diskutere derom, og da vilde det ærede Medlem ikke bevæge sig paa Grundlag af en Misforstaaelse. Der er nemlig to Hovedretninger i Europa, den ene vil, at Staten skal have en stor Magt og virke saa meget som muligt, og den anden Retning vil have den private Virksomhed til at overtage det Hele og tror, at det er rigtigt. Disse to Anskuelser staa imod hinanden, men der er ingen af dem, der har det Mindste med Socialdemokraterne at gjøre. Socialdemokraternes Principer paa dette Omraade ere helt andre; at tilfældigvis Socialdemokraterne holde paa en stærk Statsmagt, kommer slet ikke Sagen ved.

Thorup: Jeg tror ikke, jeg kan være tjent med en Del af de Udtalelser, der ere komne fra

den ærede sidste Taler, da han den anden Gang havde Ordet. Det ærede Medlem udtalte, at den Kasse, vi vilde oprette i 1874—75, var en tom Kasse, en Kasse, hvori vi ingen Penge vilde have. Jeg skal ikke videre imødegaa det ærede Medlem, men jeg vil kun sige, at vi vilde unde vedkommende Kasse omtrent de samme Midler, som her ere foreslaaede, og desuden en hel Del andre, faaledes den Brændevinsafgift, som tilfalder Kommunen. Forfjellen var kun den, at vi vilde holde paa, at Midlerne skulde udredes af Kommunen, hvorimod det ærede Medlem holder paa, at de skulde udredes af Staten, og det er en væsentlig Forskjel. Men naar der er Spørgsmaal om Kassens Indhold, da ville vi unde den ad andre Veie de samme Midler, som det ærede Medlem vil unde den af Statskassen. De Herrer, som ikke ville erkjende, hvad vi egentlig ville, beder jeg at læse i Rigsdagstidenden for 1874—75, Tillæg A, Sp. 1821, der ville De se, hvorledes vort Forslag ser ud. Jeg tror, at en Gjennemlæsning af dette bedst kan modbevise, hvad det ærede Medlem har sagt. Jeg er enig med den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Th. Nielsen) deri, at det er heldigt, at vi sætte os paa et saadant Standpunkt, at vi for Alvor vilde gjøre Noget, selv om vi ikke naae det, vi anse for heldigt og rigtigt, og jeg er ham naturligtvis taknemmelig, fordi han er kommen ind paa det Standpunkt. Jeg tvivler nemlig ikke et eneste Øieblik paa, at, dersom de Herrer Forslagsstillere og det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds i 1874—75 vare gaaede ind paa den Tanke, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremfattede idag, havde vi haft en Lov, der havde været et lille Skridt, og vi kunde da maaske være komne videre og have faaet en almindelig Fattiglov. Det tvivler jeg ikke et eneste Øieblik om, og derfor vil jeg ikke høre, at det skal skydes over paa os, at det, vi vilde, var betydningsløst, var en tom Kasse. Det vil jeg protestere imod, enten det saa kommer fra mine Meningsfæller eller fra den anden Side. Jeg er ikke tjent med en saadan Tale; den er urigtig og uberettiget.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Th. Nielsen): Jeg skal bemærke til det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgfreds (Sage), at jeg tror nok, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Hollstein-Levreborg) har misforstaaet ham noget, naar han mente, at det bebrejdedes os, at vi optog en Professorens Tanke; thi det er ikke rigtigt. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgfreds lægger netop overordentlig stor Vægt paa, at det er en Professorens Tanke, det har han vist ved sine Udtalelser. Thi han sagde, at nu vilde han til at undersøge, om det virkelig var Tilfældet, at Brændevinsafgiften hvilede paa de Folk, som Pro-